

ДОКЛАД
НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
ПРИРОДНИ НАУКИ, МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО
ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ГЕНЕТИКА“
В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
4.3 „БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ“
ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ
4. ПРИРОДНИ НАУКИ, МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА,
В БИОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
НА СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Уважаема г-жо Председател на АС,

Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторската програма „Генетика“ от професионално направление 4.3. Биологически науки в Биологически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО, чл. 13, ал. 8, т. 5 и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитирания съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА**
 - II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ**
 - III. ОСНОВНИ ЧИСЛОВИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТИТЕ**
 - IV. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG) - ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ЗВО (ТАБЛИЦА 5), ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10. 2016 Г.**
 - V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ**
-

В настоящия доклад са използвани следните съкращения:

АС – Академичен съвет

БАН – Българска академия на науките

БАРЧЕ – Българска Асоциация по репродуктивна човешка ембриология

БФ – Биологически факултет

ВУ – Висшите училища

ДВ – Държавен вестник

ДП – Докторска програма

ЗВО – Закон за висшето образование

ЗРАСРБ – Закон за развитието на академичния състав на Република България

ИМБ – Институт по молекулярна биология, БАН

ИБФБМИ – Институт по биофизика и биомедицински изследвания, БАН

ИБИР – Институт по биология и имунология на размножаването

КС – Катедрен съвет

МС – Министерски съвет

НПКНИ 2017-2023 - Националната пътна карта за научна инфраструктура 2017-2023 г.

ОНС – Образователна и научна степен

ОКС – Образователно-квалификационна степен

ОТД – основен трудов договор

ПУДСУ – Правилник за устройството и дейността на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

ПУРПНСЗАД на СУ - Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски ”

СДК – Следдипломна квалификация

СУ – Софийски университет „Св. Климент Охридски“

СУСИ – студентска информационна система на СУ

УЕБ – Учебно–експериментална база

УЦУК – Университетски център по управление на качеството

ФНИ – Фонд Научни изследвания

ФКК – Факултетска комисия по качеството

ФС – Факултетен съвет

ФСС – Факултетен студентски съвет

ECTS – европейска кредитна система

ESG – европейско пространство за висше образование

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

В таблицата са посочени основните етапи на процедурата:

	Решения	Номер и дата на протокол/ дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Пр. №3/10.02.2022 г.
2.	Утвърждаване на състав на експертната група (ЕГ) от АС: 1. проф. дбн Елена Иванова Георгиева – Институт по физиология на растенията и генетика“, Българска академия на науките – ръководител на ЕГ 2. проф. д-р Велизар Костадинов Гочев – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”– член на ЕГ 3. докторант Иван Димитров Иванов – Институт по микробиология „Стефан Ангелов“, Българска академия на науките – член на ЕГ Наблюдаващ процедурата от страна на ПКПНМИ - проф. д-р Галя Станева	Пр. №21/15.09.2022 г.
3.	Проведени срещи: - ЕГ и Биологически факултет на Софийски университет - с докторанти	06.12.2022 онлайн среща 06.12.2022 онлайн среща
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПКПНМИ	Пр. №12/24.04.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПКПНМИ и изпращането му до Софийски университет за становище	Пр. №15/15.05.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПКПНМИ предоставя доклада на АС	

Проверката на изпълнението на критериите за акредитация на докторската програма (ДП) „Генетика“ бе извършена на основата на представените от Биологически факултет (БФ) документи, организирани срещи между ЕГ и БФ, както и посредством е-мейл комуникации за актуализиране на информацията.

Срещите с ръководството на Биологически факултет и с катедра „Генетика“, както и с докторантите, са проведени онлайн в условия на конструктивност, толерантност и добронамерена атмосфера. Ръководството на Биологически факултет и катедра „Генетика“ представиха презентации по всички критерии за оценка на НАОА, както и специфични данни за ДП „Генетика“.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика на НАОА е дала програмна акредитация на ДП „Генетика“ в професионално направление 4.3. Биологически науки, от област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, на СУ “Св. Климент Охридски“ с обща оценка **9.52** и **срок на валидност 6 години** в съответствие с чл. 79(4) от ЗВО. Препоръки не са били формулирани.

III. ОСНОВНИ ЧИСЛОВИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТИТЕ през периода на акредитация 2016-2022:

Настоящият доклад обхваща период на акредитация 27.12.2016 г. – 27.12.2022 г. и е основан на критериите за програмна акредитация на докторски програми в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

№	Характеристика	Докторска програма
I.	Брой докторанти	
1.	Обучавани	14
2.	Новозачислени в т.ч.:	11
	Редовна форма на обучение	9
	Задочна форма на обучение	2
	На самостоятелна подготовка	0
3.	Защитили	5
4.	Отчислени, в т.ч.:	1
	С право на защита	1
	Без право на защита	0
5.	Обявени конкурси за прием на докторанти, в т.ч.:	23
	Година и форма на обучение уч. 2015-2016, редовно обучение (ДВ 58/31.07.2015 и 15/23.02.2016)	1

	Година и форма на обучение уч. 2016-2017, редовно обучение (ДВ 64/16.08.2016 и 17/21.02.2017)	3
	Година и форма на обучение уч. 2017-2018, редовно обучение (ДВ 64/08.08.2017 и 16/20.02.2018)	4
	Година и форма на обучение уч. 2018-2019, редовно обучение (ДВ 66/10.08.2018 и 17/26.02.2019)	5
	Година и форма на обучение уч. 2020-2021, редовно и задочно обучение (ДВ 67/28.07.2020 и 13/16.02.2021)	5 РО и 2 30
	Година и форма на обучение уч. 2021-2022, редовно обучение (ДВ 60/20.07.2021)	3

IV. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)

СТАНДАРТ 1. „ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

1.1. „ВУ или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на обучението по докторската програма“.

В Софийски университет „Св. Климент Охридски“ има създадена, официално приета и действаща система за управление на качеството (СУК), която се отнася до всички основни звена на СУ и е изградена в съответствие с изисквания на стандартите за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG). СУК в СУ „Св. Климент Охридски“ е съвкупност от дейности, стандарти и процедури, обвързани в единен механизъм, който очертава необходимите действия и правомощия на отделните университетски звена и ръководните органи за ефективното функциониране и развитие на Университета. СУК е публично оповестена и достъпна за всички членове на академичната общност. Стратегическа цел на обявената политика по качеството е „Високо качество на образователната, научноизследователската, културната и информационната дейности“. Основните положения,

свързани с принципите, стандартите и процедурите за функциониране на системата се съдържат в **Наръчника по качеството на СУ:**

https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/upravlenie_na_kachestvoto

Функционирането на СУК е осигурена чрез структуриране и свързаност между няколко основни звена: **1) Университетски център по управление на качеството (УЦУК)** с отделен правилник за дейността си, координиращ и подпомагащ внедряването на системата за управление на качеството в звената на СУ; **2) Експертен съвет по качеството (Университетска комисия по качеството)** осъществяващ формирането на стратегии и политики за постигане на високо качество; **3) Факултетни комисии по качеството (ФКК)** включващи представители на всички катедри, студенти, докторанти и на потребители на кадри и **4) Катедрени отговорници по качеството**, отчитайки нуждите на Факултета и съобразявайки се с **Календар на дейностите по осигуряване на качеството**. ФКК на БФ провежда редовни заседания за организиране и реализиране на предвидените дейности в календара.

https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/upravlenie_na_kachestvoto/komisiya_po_kachestvoto_na_biologicheski_fakultet/operativen_plan_za_upravlenie_na_kachestvoto_na_biologicheski_fakultet.

1.1.1.

Катедра „Генетика“ организира обучението на докторантите в професионално направление 4.3. Биологически науки, ДП „Генетика“, в пълно съответствие с отговорната мисия, визията и целите на СУ „Св. Кл. Охридски“, които са вписани във всички основни документи, публично оповестени

https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/misiya_i_viziya_na_universiteta и ясно формулирани и публикувани в устройствените правилници на двете научни институции. Генетиката е интегративна дисциплина, която има за цел изясняване на процесите на наследственост и изменчивост на организмите на молекулно, клетъчно и организмово нива, при всички организми. В последните години се развиха модерни направления в генетиката, имащи за цел изясняването на механизмите на фило- и онто- генезата, ДНК-базирани технологии в медицината, биотехнологиите и селското стопанство. Особено място в съвременната генетика заемат геномиката и биоинформатиката, както и тези от ново поколение, довели до създаването на огромни бази от данни за нуклеотидни и аминокиселинни последователности. Не на последно място по значение в сферата на генетичните изследвания попадат и епигенетичните процеси, свързани със диференцираната реализация на заложената в клетката генетична информация. Обучението на докторанти по ДП „Генетика“ в БФ при СУ се провежда в съответствие с всички приети и обнародвани закони, наредби и нормативни документи.

За реализиране на основните цели на обучение в ДП „Генетика“, конспектите за докторантските минимума по специалността са разширени и включват освен „Обща част“ (теоретични познания в областта на основните раздели, застъпени в дисциплина-та Генетика), също и „Специална част“, съобразена с профилираните изисквания в подготовката на приетите докторанти по отделните направления на докторската програма (Генетика на микроорганизми, Генетика на човека, Геномика, Синтетична биология и др.)

Обучението на докторанти по ДП „Генетика“ се провежда в Катедра „Генетика“. Стремезът е докторантите да се изградят като висококвалифицирани специалисти владеещи както класическата Генетика, така и модерната Молекулярна генетика и биология. За всеки докторант се изготвя Индивидуален учебен план, в зависимост от спецификата на дисертационната теза.

В БФ, се осъществява публично обявена политика за осигуряване на качествено обучение на докторантите. Системата за оценка на качеството на обучение на докторанти в БФ на СУ и в катедра „Генетика“, съответства напълно на законовата база в РБългария и е публикувана на сайта на БФ:

https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/upravlenie_na_kachestvoto/komisiya_po_kachestvoto_na_biologicheski_fakultet

1.1.2.

Управлението на качеството на образователния процес в професионалното направление се осъществява на ниво факултет. Отчита се спецификата при обучението по Генетика, която изисква работа на високо научно ниво. Обучението е в съответствие с най-съвременните постижения на науката. Планът за управление на качеството в БФ е публичен и е в съответствие със стратегическите цели на СУ.

През последните 5 год. е **извършен един вътрешен одит на институционално ниво, който обхваща всички факултети на СУ и обучението в ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“**. Обект на одитиране е проследяване на приетите от Академичен съвет учебни планове и отразяването им в студентската информационна система (СУСИ) за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение, както и внедрените добри практики по факултети. Всички направени препоръки са разгледани на катедрено, факултетно и университетско ниво и се планира вече следващото преразглеждане на учебната документация. Докторантите също участват в наблюдението на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението чрез свои представители в Общото събрание на БФ, Факултетната комисия по качество, както и във Факултетния съвет на БФ.

(https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/upravlenie_i_organizatsionno_sobranie) и СУ и Факултетната

[https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/upravlenie_na_kachestvoto/komisiya_po_kachestvoto_na_biologicheski_fakultet\).ия](https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/upravlenie_na_kachestvoto/komisiya_po_kachestvoto_na_biologicheski_fakultet).ия).

За оценка на качеството и функциониране на съответните програми за обучение ФКК на БФ провежда ежегодни електронни анкети за удовлетвореността на студентите и абсолвентите, документирано в ежегодните отчети на Декана и Комисията по качеството. Електронните анкети са достъпни за всички докторанти в платформата за електронно обучение (<https://elearn.uni-sofia.bg/>), за всяка учебна дисциплина от индивидуалния докторантски план съгласно т.3 от Процедурата за анкетиране на докторантите. Обработката на анкетите се осъществява от УЦИКТ като резултатите са достъпни в платформата Мудъл. Обобщена информация за удовлетвореността от проведеното обучение и за направените предложения и препоръки се предоставя на Декана и председателя на ФКК на БФ, и Ръководител Катедра. Всеки преподавател има възможност да получи индивидуално обратна връзка относно качеството на обучението по извежданата от него дисциплина.

В БФ има действаща **Комисия по атестирането** (https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/upravlenie_na_kachestvoto/komisiya_po_atestiraneto), избрана от Общото събрание на БФ, която е органът извършващ атестирането на преподавателите. Атестацията се базира на самооценка на преподавателите и се обсъжда на Катедрен съвет, след което ръководителят на катедрата подава доклад до АК. Комисията по атестиране съпоставя подадената информация с наличната в системата за управление на студентска информация (<https://susi4.uni-sofia.bg>), в информационната система за публикационна дейност „Авторите” (<http://authors.uni-sofia.bg>) и в системата за научноизследователска информация (СНИИ) (<http://projects.uni-sofia.bg>), отчита резултатите за дейността на преподавателите през атестационния период, в това число студентското мнение и предлага оценки за тяхната цялостна дейност и приноса им за повишаване на качеството на обучение в СУ във всички направления.

Контролът върху качеството на обучение и спецификата на докторската програма се постига чрез планиране на обучителния процес и разработване на подробен индивидуален работен план за всеки докторант, който отразява предвидената образователна и научно-изследователска дейност. Обучението се основава на постоянни контакти и дискусии с научния ръководител и другите изследователи, а оценката на придобитите знания – чрез текущи участия на докторантите в семинари и регулярни изпити. Резултатите от тестацията се огласяват публично след приемането им от Факултетния съвет с протокола от

заседанието на ФС. Атестацията на преподавателите е неразделна част от поддържането на качеството на обучение – както на учебния процес, така и на научноизследователската и административна дейност. Преподавателите от катедра „Генетика“ имат пълно съответствие по критериите за получаване на положителна оценка при атестацията.

1.1.3.

Научната дейност на обучаващата институция напълно съответства на научната област, в която се осъществява обучението. Докторантите по програмата „Генетика“ имат възможност да получат отлична подготовка и да работят в приоритетни научни направления. Ръководството на БФ, както и всички преподаватели, провеждат обучението на докторантите по учебни планове и учебни програми, съответстващи на най-съвременните достижения на науката. Учебните програми се актуализират редовно. Важен критерий за качеството на учебните планове и учебни програми е мнението на докторантите, които са преминали целия курс на обучение и на техните работодатели. През 2019 г. са актуализирани учебните планове и учебните програми на ДП „Генетика“ с включване на нови раздели към специалната част (Молекулни маркери и основи на популационната генетика, Основи на молекулното клониране, Биоинформатика, Геномика, Молекулярна генетика, Синтетична биология и др.).

През атестационния период в СУ по проект BG05M2OP001-2.009.0013 е изграден **„Докторантски център Св. „Климент Охридски“ (ДокЦент), финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от ЕС с договорен ресурс в размер на 768 293.24 лв.** В резултат от изпълнението над 200 души са получили възможност за развитие на научния си потенциал. Създадени и изнесени са над 70 специализирани курса в различни области на науката. Осигурена е литература и възможности за публикации (https://phdsu.blogspot.com/p/blog-page_4.html). През м. септември 2018, след подписано споразумение с МОН, е стартирала работата по проект „Научна Инфраструктура по Клетъчни Технологии в Биомедицината“ (НИКТБ) от Националната пътна карта за научна инфраструктура 2017-2023 г. (НПКНИ 2017-2023) и включва 23 научни инфраструктурни комплекси в различни сектори на знанието и с различна степен на развитие.

Взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма се основава на задължителното включване на докторантите в изследователските екипи по научно-изследователските проекти, в международната мобилност, участието им в международни научни форуми и публикуването на резултатите от изследванията им в реномирани международни издания. Всички познания и умения, придобити по време на обучението по докторската програма „Генетика“

правят докторантите конкурентноспособни в Европейското изследователско пространство.

1.1.4.

През 2016 г. е създаден и в момента действа Етичен кодекс на Софийския университет в който са формулирани основните принципи за научноизследователската и преподавателската дейност, конкретни правила за научните изследвания и преподаването, както и процедури за решаване на възникнали етични конфликти. С оглед на решаването на етични проблеми са създадени постоянна Етична комисия и специализирани Етични комисии. Постоянната Етична комисия предоставя съвети и препоръки по етични въпроси, както и извършва проверка на постъпили сигнали за нарушения или жалби, засягащи принципите на Етичния кодекс. Етичната комисия и Етичният кодекс са официално обявени на интернет страницата на СУ и са достъпни за цялата общност. Въведена е практиката резултатите от дейността на Етичната комисия да се представят веднъж годишно чрез нарочен отчет. Дейността на БФ се ръководи от Етичния кодекс на СУ. Използват се разнообразни методи за проверка оригиналността и автентичността на дисертационните трудове. Създадената организация в СУ не дава възможност за извършване на изпитни измами по време, както на кандидат-докторантските изпити, така и по време на изпитите по време на обучение в докторска програма. В Софийски университет от 2019 г. функционира система за проверка за уникалност и превенция на плагиатство **StrikePlagiarism** (<https://elearn.uni-sofia.bg/course/index.php?categoryid=1583>).

Изключително внимание е отделено на обучението на докторантите в принципите на етичност, в начините на използване на чужди изследвания и публикации, правилата за цитиране и опасностите при плагиатство, нарушаване на приетите правни норми и научна етика. През периода 2017-2022 г. в БФ няма регистрирани случаи на изпитни измами.

На база на процедурата и възникналите въпроси и проблеми в процеса на проверяване е обособена информационна страница на сайта на БФ (https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/sistema_za_preveniia_na_plagiatstvo), на която освен официалните документи са качени и често задавани въпроси (FAQs), които да са от полза на докторантите при изготвяне на дисертациите им. Към момента са извършени проверки на девет дисертации за придобиване на ОНС „доктор“ и не са установени опити за неправомерно заимстване на чужд текст.

Към момента на изготвяне на този доклад няма заявени, устно или писмено, жалби за допускане на дискриминация от страна на служители на БФ спрямо кандидатстващи или приети докторанти.

Резултати от проверката:

1.1. СУ и в БФ има изградена, публично оповестена система за контрол на качеството с ясно разписани правила и критерии, график на провеждане на дейностите по прием, обучение и отчетност в докторските програми. Приемът на докторантите се оповестява ежегодно в ДВ, а обучението на докторантите се контролира чрез периодични отчети и изпити, заложи в индивидуален план.

1.1.1. Политиката за осигуряване на качеството на обучение на докторантите по ДП „Генетика“ се осъществява на основата на актуалното национално законодателство и по ясно формулираните правилници на СУ и на БФ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СУ/БФ. ДП отговаря на мисията, целите и задачите на СУ, както и на приоритетните национални такива.

1.1.2. Обучението на докторантите се извършва по индивидуални планове, които се изготвят заедно с научния ръководител и отразяват съвременното развитие и постиженията на БФ в областта. Контрол на качеството се извършва спрямо обучаваните и спрямо участващите преподаватели с утвърдените системи и оценки при периодичната атестация на преподавателите и докторантите. *Периодично се провеждат вътрешни одити, външни оценявания и анкетиране за проучване на мнението на обучаваните докторанти. Създадени са анкетни карти за анонимно отчитане мнението на докторантите и студентите относно качеството на обучение, техните очаквания за учебните дисциплини, преподавателите и служителите, както и на потенциалните потребители.*

1.1.3. Академичният състав, ангажиран в обучението по ДП „Генетика“ прилага съответстващи на образователната степен форми, за да изгради в докторантите теоретичната и методична база за научна и преподавателска работа и за работа с приложен характер. Осигурява се възможност за участия в научни форуми, научни визити, специализирани обучения за докторанти и преподаватели, финансиране на публикации и осигуряване на достъп до бази данни и научна литература с цел осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението по ДП. Налице е тясна връзка между научните изследвания на преподавателите и обучението на докторантите, като те се насочват към разработване и развитие на актуални и значими теми с научно-приложен характер и висока научна стойност в унисон с развитието на изследванията в областта на Клетъчната биология. През атестационния период в СУ по проект BG05M2OP001-2.009.0013 е изграден „Докторантски център Св. „Климент Охридски“.

1.1.4. Контролът върху спазването на академичните свободи, превенцията и санкционирането на академични измами и дискриминационни прояви е съсредоточен в **Комисията по етика на СУ**. Всички процедури са официално обявени на интернет страницата на СУ и са достъпни за цялата общност. В СУ

от 2019 г. функционира система за проверка за уникалност и превенция на плагиатство **StrikePlagiarism**. Научните трудове, свързани със защитата (вкл. автореферат и дисертация) задължително се подлагат на проверка за плагиатство. **През периода няма регистрирани прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство.**

В БФ е създадена отлична организация за управление на качеството на учебния процес и адекватна система за усъвършенстване управлението на качеството на обучение. Университетската нормативна база определя конкретно лицата и органите, реализиращи и контролиращи дейностите по управление на качеството на образователния процес на нива университет и факултет. Периодично се извършва осъвременяване на учебния процес, чрез актуализация на учебните програми и планове, спазване и прилагане изискванията на международните стандарти и адаптирането им в Европейски мащаб.

СТАНДАРТ 2 „РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

В своята основна дейност по разработване и одобряване на образователни програми БФ се ръководи от мисията и стратегическите цели на СУ, като спазва стриктно изискванията на действащата нормативната уредба в сферата на висшето образование.

1.2. СУ изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

Основен принцип в обучението на докторанти по оценяваното направление е непрестанното актуализиране на преподавания материал за придобиване на съвременни теоретични и практически знания и умения и поддържане на обучението на високо съвременно ниво. През 2019 г. са актуализирани учебните планове за редовно и задочно обучение, и за самостоятелна подготовка, както и учебните програми на докторската програма. Въведен е унифициран модел на учебен план и програма, като е въведена и кредитна система. В обучението на докторанти в ДП „Генетика” при необходимост може да участва целият преподавателски състав на БФ при СУ (основно звено). Към началото на 2022 г., академичният състав на основен трудов договор (ОТД) в обучаващите звена на БФ включва 63 хабилитирани преподаватели (17 професори, сред които 1 академик и 46 доценти) и 61 нехабилитирани преподаватели (51 главни асистенти и 10 асистенти). Докторска степен притежават 114 от преподавателите, а 4 - научната степен „Доктор на биологическите науки“. Преобладаващата част от тях са дългогодишни и опитни преподаватели, чиято преподавателска и научно-изследователска дейност има съществено отражение върху процеса на обучение на

докторантите. Наличието на специалисти по генетика, ботаника, биохимия, биофизика, микробиология и други, предполага създаването на по-широка основа на обучението и на научните изследвания, което е от съществено значение за засилване както на теоретичния, така и на приложния аспект на обучението в докторските програми.

Академичният състав, който непосредствено участва в процеса на обучение на докторанти в докторска програма „Генетика” в БФ (обучаващо звено), се състои от преподаватели от Катедрата „Генетика“, както и други хабилитирани лица в БФ на ОТД, които са с компетенции в ДП „Генетика“. Съставът на обучаващото звено в тази докторска програма **включва 2 хабилитирани и 6 нехабилитирани преподаватели**, като всички притежават ОНС „доктор”. Всички са щатни преподаватели на първи основен трудов договор (ОТД), които са защитили дисертации по сходни тематика и имат компетенции в тази област. Докторантската подготовка се допълва и от предлаганите на факултетско и общо университетско равнище дисциплини, с оглед пълно покриване на съвременните изисквания при подготовката на докторанти по тази специалност. В обучението на докторантите от Катедра „Генетика“ участват 2 хабилитирани преподаватели с квалификация и 3 хабилитирани с компетенции от БФ, които са на ОТД. Като ръководители на докторанти участват и двама преподаватели от Медицински университет - София, които са външни за БФ, като единият от тях е на ДТД (допълнителен трудов договор) към катедра Генетика, БФ. В БФ съществува благоприятна академична среда за обучението на докторанти по научната специалност „Генетика“. Разработваните теми са съобразени с общия профил на катедра „Генетика“ и са свързани с решаването на задачи от общофакултетен характер. Това е предпоставка за създаване на естествена връзка между докторантите от оценяваната специалност и тези от другите специалности („Молекулярна биология“, „Биохимия“, „Молекулярна генетика“, „Микробиология“, „Физиология на растенията“, Физиология на животните и човека“). Установен е климат на професионална взаимопомощ, благоприятстващ развитието на младите кадри, в това число и на докторантите по генетика.

Предложената за акредитиране програма има устойчиви цели на образователната и научноизследователската дейност - изграждане на специалисти с модерна теоретична подготовка и практически познания в областта на генетиката.

2.1.1.

ДП „Генетика“ е разработена съгласно тенденциите в развитието на съвременните изследвания в сферата на генетиката и геномиката. За това допринасят както висококвалифицираните преподаватели в СУ, така и партньорството с институти на БАН и др. изследователски структури, с които СУ си партнира (ИФРГ-БАН, МУ-София, АБИ-ССА, Съвместен геномен

център, Центрове за компетентност и др.). Обучението на докторантите по генетика в европейски университети повишава качеството на тяхната подготовка, което съответства на съвременните научни постижения.

При разработването и обсъждането на квалификационните характеристики на учебните планове се акцентира не само върху очакваните фундаментални и научни резултати от обучението по докторската програма, но се вземат в предвид и актуалните тенденции на пазара на труда, като крайният резултат е подготовката на високо квалифицирани кадри. Докторантите, завършили ДП „Генетика“ са високо квалифицирани специалисти за изследователска и експертна дейност в своята научна област. Темите на докторантите са свързани с решаването на задачи от мултидисциплинарен характер. Това е предпоставка за създаване на естествена връзка между докторантите от оценяваната ДП и тези от другите ДП („Молекулярна биология“, „Биохимия“, „Микробиология“, „Клетъчна биология“, и др.), както и с техните научни ръководители. Основните образователни задачи, заложи в ДП, са постигане на теоретична подготовка в областта на генетиката, съчетана с овладяване на модерна методология, изграждане на умения за анализ, обсъждане и представяне на резултатите при задължително спазване на принципите на академичната етика. Освен това докторантите придобиват способност за самостоятелна работа със съществуващата огромна по обем специализирана литература, умения да провеждат задълбочена научноизследователска работа и да преподават, като използват съвременни информационни и комуникационни технологии.

През периода на акредитация по ДП „Генетика“ са се обучавали 14 докторанта, от които 11 в редовна форма и 3 в задочна форма. През 2022 г. двама са новозачислени - 1 редовна форма и 1 в задочна. Докторантите са обучавани в няколко различни направления, заложи в учебните планове и учебните програми. Научното ръководство на докторантите се извежда от щатните преподаватели към катедра Генетика. Броят на защитилите през периода докторанти е 5 (през 2017, 2019 и 2020 год.). Защитилите успешно докторанти придобиват ОНС „Доктор“ в ПН 4.3. Биологически науки („Генетика“). Те познават и прилагат на практика основните теоретични подходи, експериментални техники, методи, добри лабораторни практики на изследване във всички области на генетиката.

Тематиката на докторантурите се основава на иновативните направления в генетиката в световен мащаб, националните приоритети и задачите на факултета, свързани с неговото стратегическо развитие и връзките му с индустрията.

Акредитираната докторска програма съответства на съвременното развитие на науката и очакваните резултати са ясно формулирани.

2.1.2.

СУ, вкл. БФ, разполагат с утвърдени процедури за разработване и одобряване на учебните планове и програми, по които се води обучението. Следи се всяка докторска програма да е структурирана така, че да отговаря на целите, определени от Университета, както и на очакваните резултати от обучението. Учебните програми са в основата на мисията на СУ за качествено обучение. Съгласно изискванията и насоките на НАОА, те предоставят на докторантите академични знания и умения, които могат да повлияят на тяхното успешно професионално развитие и могат да се прилагат в бъдещата им кариера. Програмите са разработени с общи програмни цели; изготвените варианти са съобразени с изискванията на бизнеса; могат да се ползват свободно от външни експерти; отразяват четирите цели на висшето образование на Съвета на Европа. Учебните планове дават възможност за плавно усъвършенстване на докторантите и усвояване на допълнителни умения и компетенции; дефинират добре очакваната натовареност чрез ECTS кредити (по 60 на година); включват добре структурирани възможности за практическо обучение и подлежат на официални процедури на институционално одобрение.

Всички учебни планове и програми на ДП „Генетика“ са одобрени официално по реда, определен от Правилника за образователните дейности в СУ, при стриктно спазване на нормативните изисквания. Институционалното одобрение на програмите за обучение е на няколко нива и се обсъжда на: Катедрен съвет; от Учебна комисия на БФ - консултативен орган към ФС на БФ и от Учебна комисия - консултативен орган към АС на СУ; от ФС на БФ и утвърждаване от Академичен съвет.

Актуализацията на докторската програма и документация се осъществява по предложение и със задължителното участие на докторантите и научните им ръководители. Провежда се периодично анкетиране за удовлетвореността на докторантите, както и за мнението на работодатели и потребители на кадри относно докторските програми в БФ и реализацията на обучаващите се в тях. След анализът им, данните се взимат предвид при разработването и обновяването на учебната документация по ДП. Създадени са унифицирани учебни планове, които набелязват основните етапи за успешното изпълнение на заложените в ДП цели. Програмата създава у докторантите афинитет към добрите практики на научна работа за получаване на международно признание - публикации в реномирани научни списания, доклади на представителни конференции и др.

2.1.3.

ДП „Генетика“ е представена с ясна документация, която предписва интелектуалните качества и практическите умения, които се придобиват в хода на обучението в докторската програма. Основен принцип в обучението на докторанти по оценяваното направление е непрестанното актуализиране на преподавания материал за придобиване на съвременни теоретични и практични знания и умения и поддържане на обучението на високо съвременно ниво. Обучението на докторантите в ДП се осъществява в Катедра „Генетика“ в съответствие със законовите разпоредби в страната. Основните задачи на обучението по тази специалност следват световните тенденции в развитието на научното направление. Изследванията имат фундаментален и научно приложен характер.

Устойчивите цели и задачи на научно – изследователската дейност произтичат от разработената в СУ „Св. Климент Охридски“ стратегия за развитие на научно-изследователската дейност с приети приоритетни задачи

(https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/nauka/strategiya_za_razvitie_na_nauchnite_izsledvaniya_v_su_sv_kl_ohridski). Стратегията за НИ в СУ цели да създаде условия за устойчиво развитие на университетския научен потенциал, който да гарантира успешното му участие в пазара на научни продукти. Стратегията очертава дългосрочния план за систематични действия, чрез който се дава отговор на неотложната необходимост от сериозни реформи.

В БФ съществува благоприятна академична среда за обучението на докторанти по научната специалност „Генетика“. Разработваните теми са съобразени с общия профил на Катедрата по „Генетика“ и са свързани с решаването на задачи от общофакултетен характер. Дава се възможност докторантите да бъдат включвани в лабораторни и институционални научни изследвания, както и в конкретни проекти с научен и научно-приложен характер. БФ на СУ полага насочени усилия за осигуряване на възможности и за подпомагане на участието на студенти и докторанти в научноизследователската дейност. БФ провежда организиран учебен процес с докторантите, който се съчетава в максимална степен с изискванията и спецификата на индивидуалната самостоятелна работа. Той се планира с учебен план на научната специалност, който се приема от Академическия съвет след решение на ФС и се утвърждава от Ректора.

Обучението се осъществява съгласно индивидуален план за работа, който се изготвя от докторанта и научния му ръководител, приема се от Факултетния съвет след обсъждане в научното звено и се утвърждава от декана (не по-късно от три месеца след зачисляването на докторанта). Научният ръководител отговаря за цялостната подготовка на ръководените от него докторанти и редовно контролира изпълнението

на поставените им с индивидуалния план задачи. Редовните докторанти изготвят отчети и получават оценка за работата си от научния ръководител на три месеца, с което се обезпечава периодичен и стриктен контрол. Ежегодно в края на всяка докторантска година се извършва атестиране на докторантите в съответното научно звено, а атестациите се приемат на Факултетен съвет, който играе роля и на Научен съвет за БФ. Докторантите, придобили ОНС „доктор“, са подготвени като специалисти във всички области на съвременната Генетика. Те имат възможност за професионална реализация в институции с биомедицинска насоченост, занимаващи се с фундаментални и приложни изследвания – в системата на университетите, изследователски институти, държавни институции, в научни и академични звена извън България и др. Успешно защитилите докторанти са в състояние бързо и качествено да се адаптират за работа в научно-изследователски и научно-приложни лаборатории, фирми, опериращи с биопродукти, компании и др. Във връзка с изпълнение на ПМС 90/2000 г. и ПМС 103/21.05.2020 г. БФ на СУ полага усилия за осигуряване на възможности за допълнително финансово стимулиране на докторантите чрез разработване на критерии за разпределение на допълнителните финансови средства. За целта е сформирана комисия на факултетно ниво чрез заповед на Декана на БФ със задача да изработи система от критерии, на базата на които да бъдат разпредели допълнителните средства за докторантите. На Факултетен съвет е взето решение, разпределението на допълнителните средства за докторантите за 2020 г. да бъде по равно за всеки докторант. Допълнително стимулиране на докторантите в научноизследователската дейност, се осигурява чрез проектите по ФНИ на СУ. Финансовата програма е насочена основно към докторантите, но в последните две години се дава възможност и за участие на млади учени. Целта е да се осигури финансиране на докторанта за изпълнение на задачите в докторантурата. ***За периода на акредитация докторантите са участвали в 26 научноизследователски проекта, от които 15 национални – с финансиране от ФНИ на МОН, ННП и др. и 11 вътрешноинституционални. Участието на докторанти в научни форуми също се подпомага от бюджета на БФ.***

От 2012 г. финансовата група Карол връчва стипендия на изявен редовен докторант в размер на 8000 лв., който се избира чрез специално проведен конкурс.

<https://karollknowledge.bg/%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%82%d0%be%d1%80%d0%b0%d0%bd%d1%82%d1%81%d0%ba%d0%b0-%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d0%b4%d0%b8%d1%8f/>

Изградената към СУ „Св. Климент Охридски“ електронна система за регистрация на научни публикации research.uni-sofia.bg се използва активно от преподавателите и може да се използва и от докторантите за

публикуване на резюмета и пълни текстове на научни разработки. Докторантите в обучаващото звено са окуражавани да публикуват своите резултати във водещи международни списания в разработваната от тях област. Съгласно Правилника на СУ и критериите, приети от ФС на БФ, докторантът се допуска до защита при наличие на най-малко 2 приети за печат статии по темата на дисертацията в специализирано международно списание, реферирано в ISI Web of Knowledge или SCOPUS.

В обучаващата институция съществува официално определен правилник и ред за съхраняване на пълния набор документи: цялата налична документация, свързана с приема и обучението на докторанти по програма „Генетика“, се намира в личните досиета на всеки от докторантите и се съхранява в научния архив на БФ.

2.1.4.

Обучението на докторанти в ДП „Генетика“ е подсигурено с финансирани научни проекти, в сътрудничество с представители на реални потребители на кадрите. Темите на дисертациите се планират така, че освен фундаментални въпроси, да разрешават и приложни проблеми, свързани с дейността на потенциални работодатели. За подпомагане на реализацията на докторантите през 2018 г. в БФ е открит в КАРИЕРЕН ЦЕНТЪР: https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/kariera_i_povishavane_na_kvalifikacijata.

Кариерният център на БФ ежегодно организира Кръгла маса „Кариерно развитие“.

- Кръгла маса "Кариерно развитие" - 16 ноември 2017 г. - <http://conf2017.biofac.info/index.php/bg/careerstable>
- Кръгла маса "Кариерно развитие" - 4 май 2018 г. - <http://conf2018.biofac.info/index.php/bg/roundtablemenu>
- „Ден на кариерното развитие“ – 30 май 2019 г. - https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/kariera/den_na_kariernoto_razvitie_2019_god

На сайта на БФ в секция КАРИЕРА И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА са публикувани обяви за стажове и свободни работни места. В обучението на докторантите по Генетика участват ключови наши партньори от редица звена на БАН и ССА (Институт по физиология на растенията и генетика, Медицински университет - София, Агробиоинститут и др.). Тематиката на част от докторските дисертации е обвързана с решаване на актуални научни проблеми с приложение в практиката и с възможност за следващо кариерно развитие в институтите на БАН.

Този подход допринася за високото качество на обучение на докторантите и за израстването им като висококвалифицирани

специалисти. Едновременно с това подпомага тяхната реализация след завършване на докторантурата.

През отчетния период, от успешно защитилите докторанти, Мартина Трайковска е продължила професионалното си развитие в БФ на СУ като гл. асистент в катедра „Генетика“. Николет Павлова е хоноруван преподавател в Катедра „Генетика“, Катя Попова работи в Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН, а Катерини Валсаматзи-Панайоту работи като асистент в International Hellenic University of Thessaloniki, гр. Солун –Гърция.

2.1.5.

Съответствието на учебните планове и програми при обучението по докторски програми от професионално направление 4.3. Биологически науки с тези от други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, осигуряват реална възможност на студентите за вътрешна и външна мобилност.

Наличието на сключени университетски международни договори осигурява адекватно финансиране за изпращане на докторанти за краткосрочни специализации в партньорски организации. В сключените договори по програма „Еразъм“ и „Еразъм+“ на Европейския съюз, наред с обмена на студенти и докторанти, са включени клаузи за обмен и на преподаватели, които дават допълнителни възможности за работни визити на чужди преподаватели у нас, както и на млади преподаватели и докторанти в чуждестранни университети. Тези посещения задължително са обвързани с изнасяне на лекционни курсове или участие в научни семинари в приемащия университет.

През акредитирания период в БФ на СУ има сключени договори за студентски и докторантски мобилности по програма „Учене през целия живот“, подпрограма „Еразъм“ и „Еразъм+“. Докторантите, зачислени в докторска програма „Генетика“ през отчетния период не са реализирали мобилност по Еразъм+, поради извънредната епидемична ситуация в страната и чужбина.

2.1.6.

Преподавателите от катедра „Генетика“ на БФ редовно актуализират учебните програми на курсовете, като включват нови материали за най-новите достижения и приложения на съответната биологическа област. Като част от литературата за подготовка по дисциплините много често се включват нови учебни помагала и научни публикации. Съществува процедура за определяне в съответствие с националните и институционалните нормативни изисквания на учебната документация. Основните принципи на разработването, одобряването и актуализирането на учебната документация са регламентирани в чл. 159 на ПУДСУ и детайлизирани в Глава пета на Правилника за образователните дейности в СУ.

В Софийски университет действа утвърдена система за разработване, одобрение, наблюдение и обновяване на учебната документация изготвена в съответствие със Закона за висшето образование и всички действащи нормативни изисквания в областта на висшето образование. Разработен е общоуниверситетски стандарт за учебна документация с включена форма за квалификационна характеристика, бланка за учебна програма, правила за определяне на кодове на учебните планове и учебните дисциплини, стандарт за прилагане на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ЕСТК)). Отчитайки необходимостта от усъвършенстване на стандартите за учебна документация, с решение на Ректорския съвет е разработена и се прилага Общоуниверситетска процедура за въвеждането, поддържането и обработката на информацията за докторантските програми и докторантите в СУСИ.

Според доклада-самооценка документацията по акредитираната докторска програма се анализира периодично съгласно националните и европейските образователни стандарти, мнението на обучаваните докторанти и потребностите на пазара на труда. Последната актуализация на учебните планове и програми на ДП „Генетика“ е осъществена и утвърдена на Академичен съвет на 18.12.2019 г.

Административният контрол по състоянието на учебната документация и гарантирането на необходимото равнище на документация в Софийския университет се осъществява както чрез обособени длъжности на ниво факултет: инспектор отдел „Докторанти и СДК“; така и от сектор „Докторанти“ на СУ. Формулирани са ясно функционалните задължения на администрацията, която отговаря за учебната документация.

Брой докторанти, реализирали мобилност по Еразъм+ през последните 6 г. – 0 бр.

Резултати от проверката:

2.1. Разработването, одобряването и актуализирането на ДП в БФ се планира и осъществява в съответствие с поставените цели и при спазване на всички действащи закони и нормативни актове, регулиращи сферата на висшето образование.

2.1.1. ДП е разработена съгласно тенденциите в развитието на съвременните направления в областта на клетъчната биология и биология на развитието. Спазват се приоритетните изисквания в страните от Европейския съюз относно решаването на научно-приложни проблеми в направлението.

2.1.2. СУ, вкл. БФ, от години разполагат с утвърдени процедури за разработване и одобряване на учебната документация (планове, програми и др.), по която се води обучението в ДП. При анализа и обновяването на учебната документация задължително се взима предвид мнението на

докторантите и потребители на кадри, отразено в съответните анкетни карти.

2.1.3. Разработени са документи, които формулират устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейност като учебни планове, програми, както и количеството на изискуемите кредити. **Създадена е стриктна административна система от процедури и документация, която осигурява планирането и отчитането на разнообразните дейности, свързани с осъществяването на обучението по ДП „Генетика“.**

2.1.4. Разработването на ДП „Генетика“ се основава на анализ относно необходимостта от научни и преподавателски кадри, както и решаването на фундаментални и приложни проблеми, свързани с дейността на потенциални работодатели. Всички контакти се поддържат чрез открития през 2018г. в БФ **Карьерен център**. Създадени са отлични условия за популяризиране на резултатите от научни изследвания, контакти с потенциални потребители на кадри и научна продукция, което благоприятства професионалната реализация на докторантите.

2.1.5. ДП “Генетика” в БФ е напълно съвместима с други аналогични програми в България, в ЕС и извън него което позволява обмен на обучение и получаване на допълнителна експертиза и възможност за трансфер на кредити. СУ осигурява възможност позволяваща професионална мобилност на докторантите благодарение на сключени университетски международни договори. През отчетния период не е реализирана мобилност на докторант.

2.1.6. В СУ действа утвърдена система за разработване, одобрение, наблюдение и обновяване на учебната документация и функционира разработен общоуниверситетски стандарт за нея. Административното и информационно обслужване на докторантите в БФ се осъществява от инспектор учебна дейност, а документацията, свързана с обучението им се съхранява с лични досиета в отдел „Докторанти и СДК” към БФ, където текущо се упражнява контрол върху спазването на изискванията на нормативните документи.

Установени са работещи процедури за проследяване, анализ, оценка, актуализиране и одобряване на докторските програми. Документацията периодично се актуализира и адаптира към промените в нормативната база и състоянието на науката.

СТАНДАРТ 3. „ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ”

БФ и СУ провеждат обучението в професионалното направление 4.3 Биологични науки ориентирано изцяло към докторантите с цел стимулиране на мотивацията, активното участие и ангажираността на докторантите в процеса на обучение и научните изследвания.

3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.”

3.1.1.

Приемът и подготовката на докторанти в ДП „Генетика“ позволява успешно съчетаване и допълване на индивидуалната и груповата подготовка с използването на най-съвременните образователни и научноизследователски методи и техники в областта на молекулярно-биологичните науки. Съществена роля за овладяването и привнасянето на новаторските практики в обучението имат широките контакти, които БФ и в частност обучаващото звено, поддържа с преподаватели от водещи национални и чуждестранни университети. **Критериите** при разработването на учебната документация на докторската програма и при реализация на обучението, най-общо могат да се представят като: 1) развитие и приложение на **иновации в учебното съдържание** и учебния план на докторантурата, иновации в **методите на изследване**, обвързани с обогатяването на материално-техническата база и интелектуалните продукти на програмата; 2) смяна на **образователния алгоритъм и стил на обучение**; 3) развитие на **креативност и инициативност** при младите преподаватели и докторантите.

Индивидуалният подход, прилаган от научния ръководител по време на обучението в БФ, цели преодоляване на пропуските и надграждане на знанията на докторанта при разработване на дисертационния труд и създаването на мислещи, креативни и инициативни изследователи. Разнообразието от предлагани методи на обучение чрез лекции, семинари, консултации и лабораторни изследвания позволява прилагането на гъвкави модели на обучение.

Обучението на докторантите по ДП „Генетика“ се отличава с уникалност и характеристики, които позволяват тя да бъде конкурентна и с високо качество, включвайки характеристики като: интердисциплинарност, съвременен комплексен методичен арсенал, обучение на съвременно ниво, целенасочено развитие на ценни личностни качества в бъдещите преподаватели и изследователи – работа в екип, стратегическо мислене и високо-специализирани експериментални умения.

3.1.2.

Обучението на докторантите се осъществява чрез прилагането на разнообразни форми на индивидуална и колективна работа при съблюдаване на индивидуалния план и контрол от страна на научния ръководител и на обучаващото звено. Представени са утвърдените учебни планове по трите форми на обучение, както и индивидуален план за целия срок на обучение на конкретен докторант. Оригиналите на индивидуалните планове се съхраняват в Отдел „Докторанти“ и при научния ръководител на докторанта. Обучението на докторантите се осъществява в съответствие с кредитната система, която предвижда задължителен минимален брой от 180 кредита.

Предварително разработеният учебен план включва участието в лекционни курсове, семинари и упражнения. Докторантите полагат изпити по специализирани дисциплини, които са съобразени с теоретичната и методическа подготовка на докторанта от предходните образователни степени и тематиката на дисертационния труд, както и докторантски минимум и изпит по чужд език. Предвижда се и участието на докторантите с постерни съобщения и доклади в научни форуми, което е важна част от обучението. Дава се възможност за участие във форми на международна мобилност. Педагогическата дейност на докторанта включва до 45 часа преподавателска дейност.

Изпълнението на предвидените дейности в индивидуалния план на докторантите се отчита от научния ръководител, а наблюдението върху изпълнението на сроковете се извършва от ръководителя на катедрата и инспектора от Отдел „Докторанти и СДК“ към БФ.

3.1.3.

Предвидените процедури за контрол на качеството на обучение на докторанти, включват периодичното проследяване за навременното и качествено изпълнение на образователната и научна програма на докторанта от неговия научен ръководител, съгласно приетите индивидуални планове и приетата кредитна система.

В БФ и Катедра „Генетика“ е въведена практика докторантите да обсъждат ежеседмично (или по-често ако е необходимо) резултатите от своите изследвания с научния си ръководител с цел да бъдат планирани точно и адекватно следващите експерименти. По преценка на научния ръководител, в дискусиата могат да участват и хабилитирани лица от други звена и институции, или дискусиата да бъде проведена на катедрено равнище. На всеки три месеца докторантите представят доклад в свободен текст до ръководителя на обучаващото звено за хода на изпълнение на индивидуалния план. На всеки шест месеца, пред съвета на обучаващото звено, докторантът представя информация за хода на своята подготовка и изпълнението на индивидуалния си план, както и по-важни резултати от изследователската си дейност.

Всяка година докторантът се атестира пред Катедрения съвет, като положителна оценка при атестиране за първа и втора година се получава при извършване на достатъчна част от планираните дейности и натрупани 60 ECTS кредити на година. Допуска се положителна оценка и с 30-59 кредити при наличие на мотивирано искане за прехвърляне до 30 кредити към втората и третата година на обучение. Докторантът се атестира положително и отчислява с право на защита при изпълнение на планирани дейности за периода на докторантурата и натрупването на поне 180 ECTS кредити. Бланката на атестационния лист е разработена за всички ДП в БФ на СУ и включва писмена оценка на всички елементи от работата на докторанта. Попълненият и подписан в два екземпляра

атестационен лист се обсъжда и гласува първо от Катедрен и след това от Факултетен съвет и се съхранява в Отдел „Докторанти“ и при научния ръководител.

3.1.4.

Процедурите за оценяване на докторантите в БФ са съобразени изцяло с действащите нормативни документи в СУ и страната. В БФ има действащ Наръчник за оценяване на студентите, който като общи принципи се използва и при оценяването на докторантите.

Учебният план съдържа формата за проверка и оценяване на знанията – изпит, текуща оценка или комбинирано изпитване. Изпитите по докторантския минимум се полагат пред комисия, а по останалите дисциплини пред преподавателя, водил основния лекционен курс. Протоколите за всеки изпит се получават от инспектор в Отдел „Докторанти и СДК“ на БФ лично от преподавателя и се връщат по същия начин. Организацията за правилното провеждане на изпитите се осъществява от ръководителя на катедрата по съответната специалност, а контролът – от декана и заместник декана Докторанти.

Научно-изследователската дейност на докторанта се оценява с определен брой кредити за извършени дейности, указани в учебния план на докторантската програма. Педагогическата дейност се осъществява от докторанта след взет докторантски минимум по специалността, като е необходимо докторантът да реализира преподавателска дейност до 45 часа. Педагогическата дейност се оценява като брой кредити съгласно учебния план на докторската програма.

3.1.5.

В СУ има приет Правилник за разглеждане на сигнали и жалби от студенти и докторанти. В БФ съществува организация за събиране на жалби от студенти и докторанти, които се разглеждат на Декански съвет, а при необходимост и на Факултетен. За отчетния период 2017-2022 г. не се постъпили и разглеждани жалби от докторанти.

Брой подадени жалби от докторанти през последните 6 години – 0.

Брой разгледани и жалби от докторанти през последните 6 г. – 0 бр.

Независимо, че не са подавани жалби, при проведената среща с докторантите по ДП „Генетика“ е установено, че докторантите не получават добро обслужване от инспектора в отдел Докторанти на БФ и имат административни проблеми, като забавяне на процедури, не навременно обслужване и т.н. (виж – Протокол с докторанти по ДП „Генетика“)

Резултати от проверката:

3.1.1. В БФ на СУ обучението на докторантите се извършва с използването на съвременни образователни методи и научни постижения.

3.1.2. Създадена е система за ефективен контрол на изпълнението на индивидуалните планове на докторантите. Обучението на докторантите се осъществява в съответствие с кредитната система, която предвижда задължителен минимален брой от 180 кредита. Педагогическата дейност на докторанта включва до 45 часа преподавателска дейност.

3.1.3. Налична е функционираща система за периодично отчитане на извършената от докторантите дейност по изпълнение на индивидуалния план. На всеки три месеца те представят отчет до ръководителя за изпълнението на индивидуалния си план. Всяка година докторантът се атестира пред Катедрения съвет, като положителна оценка за първата и втората година се получава при извършване на планираните дейности и натрупани 60 ECTS кредита. При мотивирано искане се допуска прехвърлянето на до 30 кредита към втората, респ. третата година на обучение.

3.1.4. Процедурите за оценяване на докторантите в БФ са съобразени изцяло с действащите нормативни документи в СУ и страната. В БФ има действащ Наръчник за оценяване на студентите, който като общи принципи се използва и при оценяването на докторантите.

3.1.5. Съществува организация за събиране на жалби от студенти и докторанти, които се разглеждат на Декански съвет, а при необходимост и на Факултетен съвет, **но за отчетния период 2017-2022 г. няма постъпили и разглеждани жалби от докторанти.**

Независимо, че няма подадени жалби, докторантите в ДП „Генетика“ не получават добро административно обслужване от катедрата и от инспектора в отдел Докторанти: имат административни проблеми, като забавяне на процедури, не навременно обслужване и т.н.

В катедра „Генетика“ са осигурени условия за реализация на докторската програма. Подготовката на докторантите се основава на постиженията на съвременната наука в акредитираната област. Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при стриктен контрол.

4. СТАНДАРТ 4 „ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

Приемът и обучението на докторанти в ДП „Генетика“ в Биологическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ се извършва в съответствие с всички действащи в България нормативни документи (ЗВО, ЗРАСРБ и Правилник за прилагане на ЗРАСРБ), нормативни документи, утвърдени от Общото събрание на висшето училище, като Правилник за устройството и дейността на СУ, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични

длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“ (ПУРПНСЗАДСУ). Нормативните документи, свързани с прием, разработване, апробация и защита на дисертационния труд са достъпни на страницата на СУ „Св. Кл. Охридски“, раздел Докторантури (<https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/obrazovanie/doktoranturi>).

Административното и информационно обслужване на докторантите в БФ се осъществява от инспектор учебна дейност, в тясно взаимодействие с ресорния Зам. Декан на БФ, с ръководителите на катедри и с Централното звено за обслужване на докторанти към СУ.

4.1.1.

Обучението на докторантите в докторска програма „Генетика“ е обект на ясно очертани процедури, регламентирани в горепосочените правилници. В тях са описани всички етапи от заявление за обявяване на място за обучение на докторант от първичното звено - катедра „Генетика“, утвърждаване на заявката от ФС на БФ, АС на СУ „Св. Кл. Охридски“, форми и срокове на обучение, условия и ред за приемане на докторанти, допускане на кандидатите до конкурс за докторантура, провеждане на конкурсни изпити, зачисляване, обучение на докторантите и ход на докторантурата, отчисляване на докторантите, организиране на публична защита на дисертация, издаване на диплома за ОНС „доктор“ от СУ „Св. Кл. Охридски“ и завършва с регистрация на процедурата в електронната база на НАЦИД. Процесът на прием, архивирането на цялата документация, организирането на защитите и издаването на съответните документи се осъществява със съдействието на отдел „Докторанти и СДК“ към БФ.

Всички процедури по приема и обучението на докторантите, както и по придобиване на ОНС „Доктор“ по „Генетика“, включващи етапите от зачисляване до защита на докторската дисертация и регистрация в НАЦИД, са прозрачни, ясно очертани и регламентирани във вътрешнонормативната документация на СУ „Св. Кл. Охридски“, която е актуализирана и е в унисон с всички национални нормативни актове.

4.1.2.

Включването на докторантите, обучавани в СУ „Св. Кл. Охридски“ в изследователска дейност е регламентирано в приети правилници на Университета и други регулаторни документи като Правилник за устройството и дейността на СУ, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ, Наредба за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на ДВУ научна или художественотворческа дейност (в сила от 1.01.2017 г.), Правилник за финансиране на проекти от университетския фонд „Научни изследвания“ към СУ.

БФ стимулира кандидатстването на докторанти с проекти по ФНИ

на СУ, като целта е да се осигури финансиране на докторантите за изпълнение на задачите, поставени в експерименталния план на дисертацията. В БФ е прието във вътрешните конкурсни сесии за финансиране на изследователски проекти да се разглеждат и финансират само такива, в които участват докторанти (в раздел Тематични проекти и проекти в подкрепа на докторанти). За периода на акредитация докторантите, **обучавани в ДП „Генетика“ са участвали в 26 научноизследователски проекта, от които 15 национални – с финансиране от ФНИ на МОН, ННП и др. и 11 вътрешноинституционални.**

В БФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ са осигурени възможности за включване на докторантите от ДП „Генетика“ в изпълнението на изследователски проекти в областта на докторантурата. Всички докторанти са участвали или участват в научноизследователски проекти.

4.1.3.

Мобилностите на докторантите от ДП „Генетика“ се осъществяват в следните направления: (1) Участия в международни конференции и научни форуми; (2) Участия на национални конференции и научни форуми; (3) Провеждане на обучения - курсове, семинари, и др. в страната и чужбина. **За периода 27.12.2016 – 27.12.2022 г. докторантите са участвали с доклади или постери в 28 научни форуми, от които 17 участия в национални форуми и 11 участия в международни научни форуми.**

Относителен дял на докторантите, участващи в национални и международни научни проекти през последните 5 г. – 0,64 (9 от 14 докторанти).

Брой докторанти, провеждали поне 3 месеца изследвания в други ВУ или научни организации през последните 5 г. – 0 бр.

Брой участия на научни форуми на 1 докторант, през последните 5г. – 5 бр.

Осигурени са отлични условия за участие в национални и международни научни форуми, както и в различните програми за академичен обмен, като възможностите за по-продължителни специализации с цел обучение не са реализирани в максимална степен. Сравнително слабо са използвани възможностите на програмата Erasmus+, което е напълно обяснимо предвид COVID-пандемията, която обхваща почти три години от акредитационния период.

4.1.4.

В БФ на СУ „Св. Кл. Охридски“ е създадена административна система за регистриране хода на докторантурите и се поддържа база данни на

докторантите в обучаващата катедра „Генетика“ и в отдел „Докторанти и СДК“. На всеки докторант се разкрива лично досие, в което се прилагат и съхраняват всички материали и документи, отнасящи се до приема, индивидуалния учебен план и неговите годишни обсъждания, положените изпити, изпълнението на образователната и научноизследователска дейност по време на докторантурата, подготовката на дисертационния труд и др.

Научните ръководители, ръководителят на катедрата и ресорния Зам.-декан контролират извършването на научноизследователската дейност на докторантите в обучаващото звено и съблюдават за подаването на 3 месечните и годишни отчети от докторантите.

През периода на акредитация в ДП „Генетика“ се обучават 14 докторанти, от които 9 в редовна форма на обучение, 3-ма в задочна форма на обучение. Относителният дял на редовните докторанти от общия брой обучавани е 0,79. През акредитирания период докторска дисертация успешно са защитили 5 от обучаваните докторанти, 2-ма са отчислени с право на защита, 6 са в процес на обучение и един е прекъснал обучението си по собствено желание. Четирима от защитилите пет докторанти (80 %) са успешно реализирани. Всички успешно реализирани докторанти са продължили кариерата си в образователни или изследователски институции (БФ на СУ, БАН, *International Hellenic University of Thessaloniki*, Гърция).

Брой докторанти през последните 5 г. – 14 бр.

Брой завършили докторанти през последните 5 г. – 5 бр.

Дял на редовните докторанти спрямо общия брой докторанти – 0,79 (11 бр.).

Брой редовни докторанти, продължили академичната кариера след успешна защита – 4 бр.

Резултати от проверката по критерий 4.1.

4.1.1. Обучението на докторанти по докторска програма „Генетика“ в Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ се осъществява по процедури, които са в пълно съответствие с националните и институционални нормативни изисквания. Има изградена система за контрол на хода на докторантурите.

4.1.2. Докторантите са стимулирани да участват активно в научни проекти и да докладват резултатите си в престижни национални и международни научни форуми.

4.1.3. През периода на акредитация няма докторанти, обучавани по докторска програма „Генетика“, които да са осъществили мобилности, което е обяснимо с COVID-пандемията.

4.1.4. В Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ е създадена административна система за регистриране хода на докторантурите и

реализация на докторантите и се поддържа база данни за докторантите, както в обучаващата катедра, така и в отдел „Докторанти и СДК” към БФ.

СТАНДАРТ 5 „ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

Биологическият факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ разполага с висококвалифициран академичен състав на основен трудов договор, чиято квалификация, компетентност и професионален опит са безспорни и осигуряват продуктивна академична среда за успешна подготовка на докторантите от ДП „Генетика“.

5.1.1.

Академичният състав на основен трудов договор (ОТД) в БФ включва 61 хабилиитирани преподаватели (15 професори, сред които 1 академик, както и 45 доценти) и 59 нехабилиитирани преподаватели (51 главни асистенти и 8 асистенти). Докторска степен притежават 115 от преподавателите, а 4 и научната степен „доктор на биологическите науки“.

Обучението на докторанти в ДП „Генетика“ се осъществява **от 2-ма хабилиитирани преподаватели на ОТД с квалификация (1 професор и 1 доцент) и 6-ма нехабилиитирани преподаватели на ОТД с квалификация, заемащи академичната длъжност „главен асистент“.** В обучението участват и още 3-ма хабилиитирани преподаватели на ОТД, заемащи академичната длъжност „доцент“ с компетентност в сферата на докторската програма.

Научната експертиза на хабилиитираните преподаватели, ангажирани с обучението на докторанти в ДП „Генетика“ и работещи на ОТД към катедра „Генетика“ е несъмнена. Към декември 2022 г. двамата хабилиитирани преподаватели в катедра Генетика на ОТД са проф. д-р Роберт Пенчовски и доц. д-р Светослав Димов. И двамата са с ОНС „Доктор“ по Генетика, като доц. д-р Светослав Димов е хабилиитиран по научни специалност Генно инженерство и молекулярна генетика, а проф. д-р Роберт Пенчовски по Генетика - молекулярна генетика, биоинформатика и синтетична биология. Членовете на академичния състав на катедрите, които пряко участват в обучението в докторската програма „Генетика“ редовно публикуват специализирана научна литература - студии и статии в научни списания, вземат участие в научни форуми в научната област, организирани както от БФ и СУ, така и от други научни и образователни звена в страната и чужбина – конференции, научни

семинари, кръгли маси и дискусии. Експертната дейност на преподавателския състав на обучаващото звено включва рецензии на книги и учебници; рецензии и становища по дисертационни трудове и по конкурси за заемане на академични длъжности; експертна дейност към МОН, участие в различни експертизи и др.

Съотношението между броя на обучаваните докторанти в ДП „Генетика“ към този на обучаващите хабилитирани преподаватели с квалификация на ОТД е по Генетика към момента на посещението на ЕГ е 14/2, т. е. средно по 7 обучавани докторанти на един преподавател.

Брой на хабилитираните лица на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма – 2 бр.

Брой на нехабилитираните членове на академичния състав с научна и образователна степен „доктор“ на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма – 6 бр.

Брой на хабилитираните лица на основен трудов договор, чиято компетентност е в областта на докторската програма – 3 бр.

Основното обучаващо звено разполага с достатъчно на брой хабилитирани преподаватели с квалификация на основен трудов договор, които могат да осигурят качествено обучение на докторантите, зачислени в ДП „Генетика“.

5.1.2.

Всички хабилитирани преподаватели с квалификация, участващи в обучението на докторанти са доказани специалисти в областта на генетиката. През периода 27.12.2016 г. – 27.12.2022 г. ***преподавателите от основното обучаващо звено са участвали в 32 научноизследователски проекта, от които 15 вътрешноинституционални, 17 национални и 0 международни.*** Както хабилитираните преподаватели с квалификация, така и нехабилитираните преподаватели с квалификация имат висока публикационна активност и цитируемост. За акредитационния период, ***хабилитираните преподаватели с квалификация са публикували 48 научни публикации, от които 83% (40 публикации) са в издания, индексирани в WoS и Scopus, а броят на цитатите им е 456. На един хабилитиран преподавател се падат по 24 публикации, индексирани WoS и Scopus.***

Високата квалификация и професионален опит на академичния състав в обучаващото звено, осигуряват продуктивна академична среда за качествени научни изследвания и обучение на докторанти.

5.1.3.

Хабилитираните преподаватели, участващи в обучението на докторанти по оценяваната докторска програма, имат опит в експертна и консултантска дейност, като някои от тях до момента са реализирали

различни образователни продукти като специализирани лекции и семинари за докторанти, лекционни курсове и практически упражнения за повишаване на квалификацията на докторантите и младите учени по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, организирани и участие в младежки школи и др. Хабилитирани преподаватели от звеното са били членове на редакционни колегии на национални и международни научни списания и др.

Академичният състав на ДП поддържа и висока активност в експертната и консултантската дейност. Основното обучаващо звено има утвърдени практики и успешни изяви в сферата на генетиката.

Резултати от проверката по критерий 5.1.

5.1.1. Преподавателският състав, ангажиран с обучението на докторанти по програма „Генетика“ е с нужната квалификация и компетентност по ДП. Обучаващото звено разполага с достатъчно на брой квалифицирани преподаватели на основен трудов договор, които могат да осигурят качествено обучение на докторантите, зачислени в ДП „Генетика“.

5.1.2. Квалификацията и професионалният опит на академичния състав в обучаващото звено са безспорни и осигуряват продуктивна академична среда за качествени научни изследвания и обучение на докторанти.

5.1.3. Основното обучаващо звено има утвърдени практики и успешни изяви в сферата на генетиката, което е предпоставка за качествено обучение на докторантите, зачислени в докторската програма.

5.2. Научноизследователска дейност на академичния състав и участието на докторантите в нея.

5.2.1.

Табл. 1. Научно-изследователска дейност на преподавателите в докторската програма за периода на акредитация (27.12.2016 г. – 27.12.2022 г.).

бр.	Публикации, бр.			Цитирания в издания с импакт фактор или импакт ранг, бр.	Участия в научни проекти, бр.			
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо		Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Общо
Преподаватели,								

Хабилитирани преподаватели с квалификация по ДП,	2	40	8	48	456	15	17	0	32
Хабилитирани преподаватели с компетентност по ДП	3	52	9	61	431	1	6	1	8

Хабилитираните преподаватели с квалификация публикуват средно по 4 публикации на година (3.3 публикации на година с ИФ).

5.2.2. Обобщена информация за научноизследователската дейност на докторантите.

Табл. 2. Научно-изследователска дейност на докторантите в докторската програма за периода на акредитация (27.12.2016 – 27.12.2022).

Обучаван и докторанти, бр.	Публикации, бр.			Участия в научни проекти, бр.				Участия в научни форуми, бр.			
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо	Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Общо	Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Общо
14	19	5	24	11	15	0	6	0	17	11	28

Текущият мониторинг на публикаемостта на докторантите от ДП „Генетика“ показва средно 1.7 публикации на човек (1.4 публикации с ИФ).

СТАНДАРТ 6 „УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

Биологическият факултет като част от най-старото висше училище в България – СУ „Св. Кл. Охридски“, осигурява съответните материални и информационни ресурси, необходими за обучение на докторантите и осъществяване на изследвания по докторска програма Генетика.

6.1.1.

Биологически факултет разполага с 5-етажна сграда, намираща се на бул. „Драган Цанков“ №8 със застроена площ на етаж 5494 m², разгърнатата застроена площ 27472 m² и застроен обем 127 000 m³. В

сградата са разположени административни помещения, преподавателски кабинети, аудитории, семинарни зали и специализирани лаборатории. Обучението на докторантите от докторска програма „Генетика“ се осъществява в 4 лаборатории с площ около 100 m², но при необходимост могат да използват още 3 учебни лаборатории в катедрата с допълнителна площ около 130 m².

На територията на БФ е създадена инфраструктура със специализирано лабораторно оборудване в рамките на серия от национални и европейски програми, които докторантите могат да използват, като: Център за приложни изследвания и иновации; Център по компетентност (Clean & Circle) „Чисти технологии за устойчива околна среда – води, отпадъци, енергия за кръгова икономика“; Център по компетентност „Устойчиво оползотворяване на био-ресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти“. В рамките на тези мащабни проекти е изграден лабораторен комплекс, включващ лаборатории „Микробиологични изследвания“, „Вирусологични изследвания“ и „Клетъчна и молекулярна биология“ както и нов вивариум с физиологична лаборатория, лаборатория за флуоресцентна микроскопия и др. Основното обучаващо звено, катедрата по „Генетика“ е съосновател на „Научна инфраструктура по клетъчни технологии в биомедицината“, която също ще се използва за обучения на докторантите от докторската програма.

Нивото на материално-техническа база и осигуреното високоспециализираното оборудване са предпоставка за качествено обучение на докторантите по „Генетика“.

6.1.2.

Финансовата обезпеченост за научноизследователска дейност, провеждането на експерименти, теренна работа на докторантите се осигурява чрез:

1. Научноизследователски проекти финансирани от ФНИ към СУ по *Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художествено-творческа дейност*, приета с ПМС № 233 от 10.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 73 от 16.09.2016 г., в сила от 01.01.2017 г. В БФ е традиция, по тази наредба да се финансират целево проекти за научни изследвания или художественотворческа дейност в областите на науката или изкуството, в които СУ подготвя студенти и докторанти, т.е. проекти в подкрепа на докторантите. Всички редовни докторанти, обучавани в докторската програма или в сходни тематика са участвали в такива проекти (общо 2), което е подпомогнало работата по дисертациите им;

2. Научно-изследователски проекти, финансирани по ФНИ към МОН (9 проекта);

3. Инфраструктурни проекти и международни или финансирани от Европейски ОП (шест проекта);

Участията на докторантите в научно-изследователски проекти за периода на акредитация са 12 проекта.

Провеждането на експериментална и изследователска дейност на съвременно ниво е подпомогнато от наличието на широк спектър специализирано оборудване в първичното звено и в Биологически факултет. БФ притежава съвременна материална база за провеждане на обучението на докторанти по оценяваната специалност на съвременно равнище. Съществуват оборудвани лаборатории, включващи задължителното стандартно оборудване, като микроскопска техника, лабораторни измервателни уреди, центрофуги, спектрофотометри, хладилна техника, лабораторна стъклария, химикали. Наличната апаратура в обучаващото звено е съобразена със спецификата на докторските направления и непрекъснатото ѝ осъвременяване създава условия за провеждане на експериментална работа и подготовка на докторанти на съвременно равнище. В БФ постоянно се полагат усилия за непрекъснато обогатяване на наличната технологична база и подобряване на условията за провеждане на изследователска работа и подготовка на млади учени.

Докторантите имат възможност за командировки, теренна работа и закупуване на консумативи и допълнително оборудване чрез едногодишни проекти, финансирани от Университета чрез вътрешен Фонд научни изследвания. Одобряват се всички докторантски проекти, които са подадени по надлежния ред, а сумата за изпълнението им обикновено е между 1 000 и 5 000 лева, в зависимост от конкретните нужди на докторанта. Възможни са и командировки за сметка на бюджета на Биологическия факултет.

6.1.3

Осигурен е достъп на докторантите до компютърна техника и до дигитални ресурси, свързани с обучението им и с подготовката на дисертационните трудове. На всеки докторант е осигурен постоянен достъп до компютър и Интернет връзка. Осигурено е използването на цялата информация от библиотеката на СУ и нейния филиал в БФ. Докторантите имат достъп и до информационната мрежа на световните и Европейски научноизследователски бази данни, лицензирани от Министерството на образованието и науката: *ISI Web of Knowledge, Science Direct, Scopus, Embase, ProQuest, Central and Eastern European Online Library, Directory of Open Access Journals, EBSCO Host Databases, ISI Emerging Markets – SEE., ProQuest, JSTOR*, Платформата EBSCOhost е представена със следните бази данни: *Academic Search Complete, GreenFILE, European Views of the Americas: 1493 to 1750, Library, Information Science & Technology Abstracts, Teacher Reference Center, Central and Eastern European Online Library*

/C.E.E.O.L/, HeinOnline, Лакорда, Reaxys, APS Physics, AIP Publishing, ООН iLibrary.

6.1.4.

В СУ „Св. Кл. Охридски“ е разработена стратегия за развитие на научно- изследователската дейност с приети приоритетни задачи за развитие. За целта е разработен механизъм за насърчаване и устойчивост в развитието на научните изследвания, който включва мерки като: i) нормативна регламентация на изследователската дейност като основен академичен ангажимент; ii) създаване на пакет от стимули за насърчаване на индивидуални върхови научни постижения; iii) приоритетност в развитието на младите учени и кариерното развитие на докторанти, асистенти, и др. Докторантите в обучаващото звено са окуражавани да публикуват своите резултати във водещи международни списания в разработваната от тях област. На докторантите са осигурени равноправни възможности за публикуване на получените от тях научни и приложни резултати по преценка на техния ръководител. За периода на акредитация 27.12.2016 - 27.12.2022 г. докторантите, обучавани в докторска програма „Генетика“ са публикували общо **24 научни публикации, от които 19 в индексирани списания** в базите данни на Scopus и WoS и 5 статии в неиндексирани издания. Участията им в **научни форуми са общо 28 (средно по 2 участия на докторант)**. Финансирането на публикационната активност на докторантите и участието им в научни форуми става най-вече за сметка на проектите на научните ръководители, в които те са включени като участници.

Резултати от проверката по критерий 6.1.

6.1.1 и 6.1.2 Докторантите разполагат с много добра материално-техническата и информационна среда, осигуряваща успешната им работа по докторантурата.

6.1.3. Осигурени са персонални работни места и компютри, както и достъп до специализирани научни издания и бази данни.

6.1.4. Докторантите се насърчават да публикуват в специализирани индексирани списания с IF и SJR и имат възможност за финансова подкрепа при представяне на доклади на международни форуми, командировки и публикации, главно за сметка на финансиране по проекти на научните ръководители.

СТАНДАРТ 7 „УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

Процесите по управление на информацията в БФ се планират, развиват и оценяват според изискванията на НАОА, адаптирани и приети на ниво СУ (Наръчник по качеството на СУ).

Критерий 7.1. „Висшето училище има изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

Информацията за всички докторанти се съхранява централизирано в Отдел „Докторанти“ и включва данни за прием, актуална учебна документация, въпроси относно обучението и др. Отделът се занимава и съхранява цялостната документация по докторантурата, контролира спазването на законовите норми и срокове, организирането на защитата на докторанта и следи за издаването на съответните официални документи.

Катедра „Генетика“, която отговаря за организиране на обучението на докторантите в ДП „Генетика“, събира и съхранява информацията, свързана с реализацията на докторантите. Тази информация се актуализира постоянно и е стандартна практика да се поддържат дългосрочни отлични професионални връзки с вече реализираните докторанти на новите им работни места.

7.1.1.

Ефективността на управлението на информацията е в основата на вземането на правилни решения и планирането на дейности за повишаване качеството на предлаганото обучение и административно обслужване на докторантите. Развитието и успеваемостта на докторантите се следи основно на базата на тримесечните и годишните отчети, представени от докторантите. Докторантът представя своя годишен отчет пред катедрата, което дава възможност на членовете му да се запознаят с извършената работа по дисертационния труд и да дадат препоръки за подобрения и коригиращи действия. Годишните отчети на докторантите се утвърждават с решение на ФС на БФ. Чрез явно гласуване Факултетният съвет приема отчета на докторанта, писменото мнение на неговия ръководител, отправените препоръки и цифрова оценка за извършената работа. БФ събира информация и за степента на удовлетвореност на докторантите, както и за тяхната професионална реализация след защитата. Отчитането на докторантско удовлетворение от учебните програми и ресурси се реализира посредством е системата за качеството на обучението в СУ, която включва принципи, критерии и показатели за оценка на качеството на образованието. Съставът на специализираните органи за управление на качеството включва Университетски център по управление на качеството и Факултетска комисия по качеството. Мнението на докторантите за качеството на учебния процес и ефикасността на методите на преподаване и оценяване по всяка учебна дисциплина се получава от анкетни проучвания и се включва в крайната оценка по атестиране на преподавателите. Съдържанието на учебния процес и методите на преподаване се обсъждат обстойно и на ежегодните срещи на Факултетското ръководство и

студентите и докторантите с представителите на фирми, държавни учреждения и институти на БАН, които назначават на работа възпитаниците на факултета. Студентите и докторантите могат да оценяват качеството на обучението по конкретна учебна дисциплина чрез попълване на анкетна карта за обратна връзка (след завършване на всеки лекционен курс) – с цел проучване мнението им по отношение на учебното съдържание, методите на преподаване, обективността на оценяването и др. Обобщените резултати се анализират в детайли, обсъждат се на различни нива, очертават се потенциални проблемни полета и при необходимост се предприемат коригиращи действия.

През отчетния период не са регистрирани възражения на докторанти относно поставената оценка на годишен отчет или изпит по специалността (докторантски минимум). Няма протоколирано мнение/предложение от докторант на заседание на съответната секция относно качеството на обучението по докторска програма.

7.1.2.

Основен механизъм е информацията да достига до докторантите, чрез циркулярни В СУ периодично се провеждат вътрешни и външни одити, които засягат качеството на обучение във всички степени и техните препоръки са отправна точка за анализи на различни нива. За акредитационния период са проведени две процедури за вътрешен одит на БФ, в.т.ч и на докторска програма „Генетика“.

Резултати от проверката: По критерий 7.1.

7.1.1. В Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ има разработени процедури и действащи структури за управление на информацията, в това число и информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите. Цялостната информация по приема, обучението и реализацията на докторантите в БФ се документира, класифицира и съхранява в личните досиета на докторантите, както на ниво катедра, така и на ниво факултет.

7.1.2. При оценка на ефективността на резултатите от обучението в ОНС „доктор“, се отчита мнението на докторантите, чрез анкетиране и на потребителите на кадри, в рамките на кариерни срещи в БФ. За акредитирания период за проведени две процедури на вътрешен одит, касаещи и докторска програма „Генетика“.

СТАНДАРТ 8 „ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

8.1. СУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни

съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти.

СУ се стреми да предоставя актуална и максимално пълна информация за докторските програми, за които има програмна акредитация, както и за всички процедури и дейности, свързани с обучението на докторантите. Информацията е налична на сайта на СУ и е публично достъпна (<https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/obrazovanie/doktoranturi>). На сайта се публикува обща информация за докторантурите, критериите за подбор на докторанти, детайли за административните процедури, свързани с разработването на дисертационен труд и друга полезна информация за конференции, форуми, обучения, възможности за мобилност. СУ провежда периодични информационни кампании и семинари, където докторантите се запознават с въпроси по финансирането, възможностите за мобилност и организацията на обучението. За информиране на студентите и докторантите съдейства и специализираният сайт на Студентския съвет (students.uni-sofia.bg). Той предоставя допълнителна информация за проекти, общежития, стипендии и много други полезни за студентите ресурси.

8.1.1.

На сайта на БФ, редовно се публикува информация за събитията, които се провеждат във факултета. В БФ ежегодно се организират срещи със студенти и докторанти не само с цел адаптация, но и запознаване с академичния живот, научните постижения и значимостта на научните изследвания, провеждани във факултета. Периодично се организират и срещи с работодатели, на които се представят възможности за бъдеща професионална реализация, и за дейността на факултета. Срещите с учители и колеги-преподаватели са друга възможност за популяризиране на информацията, създаване на партньорства и сътрудничество. Част от академичния календар на БФ са редица научни събития, като някои от тях се превръщат в ежегодни:

- БиоФест;
- Кръгла маса „Кариерно развитие“;
- Научен семинар на Биологически факултет;
- Лекции на гост-лектори по линия на Еразъм+ и други международни сътрудничества;
- Участие в беседи в рамките на събития като Софийски фестивал на науката; Нощ на учените;
- Срещи с ученици в различни градове на страната и чужбина.

Научната дейност се популяризира чрез административната информационна система за научно-изследователската дейност на преподавателите „Авторите“. В доклада-самооценка са дадени

многобройните научни прояви на БФ с участие на докторанти и преподаватели от професионалното направление за популяризиране на научните резултати:

2021 - Софийски фестивал на науката -
<https://www.britishcouncil.bg/sofia-science-festival>

2020 - Научна конференция "Климентови дни" – 2020;
https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/oficialni_izdaniya/godishnik_na_sofijskiya_universitet_kniga_4_nauchni_sesii_na_biologicheskiya_fakultet/tom_106_2021_g_nauchna_konferenciya_klimentovi_dni_2020;
Софийски фестивал на науката -
<https://www.britishcouncil.bg/sofia-science-festival>

2019 - БиоФест 2019;
https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/konferencii/biofest_2019;
Софийски фестивал на науката -
<https://www.britishcouncil.bg/sofia-science-festival>;
Научна конференция "Климентови дни" -
https://www.uni-sofia.bg/index.php/novini/kalendar/mladezhka_nauchna_konferenciya_klimentovi_dni_2019_v_biologicheskiya_fakultet;
Семинар „Essential Skills for Success“ -
https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/arhiv/arhiv_2019/essential_skills_for_success

2018 - БиоФест 2018 - <http://conf2018.biofac.info/index.php/bg/biofest>;
МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ КЛИМЕНТОВИ ДНИ 2018 -
<http://conf2018.biofac.info/index.php/bg/climentsdays>;
Докторантска конференция - Февруари 2018 г.; Национален форум „Антиплагиатство и академизъм–проблеми и решения“ -
https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/arhiv/prepodavateli_i_sluzhiteli/nacionalen_forum_antiplagiatstvo_i_akademiz_m_problemi_i_resheniya;
Европейската нощ на учените 28 септември 2018 година -
https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/arhiv/arhiv_2018/evropejskata_nosch_na_uchenite_28_septemvri_2018_godina

Биологически факултет на СУ и „Софийска вода” АД организират седмица на ОПАЗВАНЕТО на ВОДАТА в МУЗЕЙКО: https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/arhiv/arhiv_2017/biologicheski_fakultet_na_su_i_sofijska_voda_ad_organiziraha_sedmica_na_opazvaneto_na_vodat_a_v_muzejko

8.1.2.

Съществена част от научното и академично израстване на докторантите е мобилността в страната и чужбина. Международната дейност на БФ е насочена към установяване и развитие на дълготрайно

научнообразователно сътрудничество с различни университети, академии, международни фондации и фирми от чужбина. Съвместните дейности на различни нива се оповестяват своевременно чрез разнородни информационни канали и са стимул за реализиране на мобилност. По-долу са посочени някои примери, които са били своевременно публикувани в сайта:

- Стипендии „Фулбрайт” и “Хюбърт Хъмфри” - възможности за обучение, специализации, изследователска и преподавателска дейност за 2019 г. -

https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/arhiv/arhiv_2019/stipendii_fulbrajt_v_zmozhnosti_za_obuchenie_specializacii_izsledovatelaska_i_prepodavatelska_dejnost;

<http://www.fulbright.bg/bg/stipendii-za-bulgarski-grajdani/>

- Стипендии за изследователски и практически стажове в Германия в рамките на международна програма на Deutsche Bundesstiftung Umwelt - DBU за 2018 г. -

https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/arhiv/prepodavateli_i_sluzhiteli/stipendii_za_izsledovatelски_i_prakticheski_stazhove_v_germaniya_v_ramkite_na_mezhdunarodna_programa_na_dbu

- Българо-американска комисия за образователен обмен за 2018 г.

https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/arhiv/arhiv_2018/fulbrajtovi_otkriti_lekcii

Друга форма на международна мобилност е участието на БФ в програми е Еразъм+, за които се публикува своевременно информация на интернет страницата на СУ и БФ - <https://erasmus.uni-sofia.bg/site/su/students/studies/>. За периода на акредитация БФ има сключени 31 договора за мобилност на преподаватели и 24 за мобилност на студенти и докторанти.

8.1.3.

Резултатите от научноизследователската дейност, които представляват обществен, научен и приложен интерес, достигат до широк кръг специалисти чрез публикации в самостоятелни издания, списания, сборници и на електронен носител, а също така и чрез участието в национални и международни специализирани научни форуми и т.н.

БФ спонсорира 100% публикациите на академичния състав в Издателството на СУ, както и в други издателства у нас, особено ако става дума за учебници и учебни помагала. Осигурена е пълна административна, организационна и финансова подкрепа от страна на БФ при провеждането на научни конференции, кръгли маси, представяния на книги и др. Като резултат от дългогодишната практика,

в СУ съществуват различни нива за подпомагане на израстването на академичния състав и постигане на целите за качество в СУ чрез развитие на изследователската дейност. Първото ниво са съществуващите научни семинари, в които се обсъждат насоките и резултатите от провежданите изследвания. Второто ниво са Катедрените съвети и катедрените семинари, на които се докладват и обсъждат отделните етапи на научните изследвания, правят се предзащити на дисертационни трудове за ОНС „доктор” и научна степен „доктор на науките”. Третото ниво са годишните национални и международни конференции и други научни форуми. От 2009 година в БФ ежегодно се провежда Младежка научна конференция

Климентови

дни.

(https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti

[/biologicheski_fakultet2/konferencii](https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/biologicheski_fakultet2/konferencii)). Този форум дава възможност на всички участници, включително студенти и докторанти да публикуват статии в пълен текст в ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ – Биологически факултет. През 2017 год. Биологическият факултет е съорганизатор на World BioDiscovery Congress 2017 Световен конгрес на биооткритията и е домакин на FEBS Workshop on Molecular Life Sciences Education. През 2019 год. БФ е съорганизатор на THIRD SEMINAR ON GENETICS WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION - SGIP 2019. Участието на национални и международни конференции и симпозиуми се осигурява финансово изцяло от научно-изследователски договори.

Академичният състав и докторантите участват активно в редица национални и международни специализирани научни форуми. Участието на национални и международни конференции и симпозиуми се осигурява финансово изцяло от научно-изследователски договори. Участието на международни форуми и конференции е резултат от високите постижения на преподавателите и докторантите в професионалното направление.

Важен канал за осъществяване на международни контакти е и членуването на отделни преподаватели или на Софийския университет като цяло в престижни международни организации. Те са белег за интеграция на преподавателите в европейските и световни структури и атестат за високото качество на научните им постижения.

Резултати от проверката

8.1. СУ предоставя актуална и максимално пълна информация на сайта си за прием, обучение и защити по ДП “Генетика“, както и за необходими документи, срокове, графици в съответствие с нормативните изисквания. Съхранява се архив пет години на цялата документация. СУ провежда периодични информационни кампании и семинари за запознаване с въпроси по финансирането, възможностите за мобилност и организацията на обучението.

8.1.1. БФ осигурява процедури и практики за устойчиво и ефективно популяризиране и публикуване на актуална информация за възможностите за образователна и научноизследователска дейност. Популяризиране на научната продукция на докторантите става и чрез участия на национални и международни научни и научно-популярни форуми.

8.1.2. СУ и БФ провеждат политика на разширяване и задълбочаване на международните си контакти, с цел осигуряване на по-големи възможности за мобилност на докторанти, студенти и преподаватели. Международната дейност на БФ е насочена към установяване и развитие на дълготрайно научно-образователно сътрудничество с различни университети, академии, международни фондации и фирми от чужбина. Съвместните дейности на различни нива се оповестяват своевременно чрез разнородни информационни канали и са стимул за реализиране на мобилност.

8.1.3. Иновационните резултати по докторската програма са представени на авторитетни международни форуми у нас и в чужбина, което е приоритетна задача на самите преподаватели и докторанти, наред с учебната дейност. БФ ежегодно организира и провежда Младежка научна конференция Климентови дни и Младежки семинар по генетика с активното участие на докторантите. Докторантите в програмата взимат активно участие в споменатите форми за разпространение и популяризиране на резултатите от научноизследователската си дейност.

СУ предоставя максимално пълна информация на сайта си за прием, обучение и защиты по ДП, по които има акредитация, както и за необходими документи, срокове, графици. Периодично се провеждат и конференции, семинари, информационни дни, кръгла маса „Кариерно развитие“ и други форми за популяризация на научните постижения и възможната реализация на докторантите.

9. СТАНДАРТ 9 „ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

БФ следи и периодично преразглежда своите учебни програми и учебни планове, за да гарантира, че те постигат определените цели и отговорят на нуждите на студентите и професионалното направление. Мониторингът гарантира непрекъснатото подобряване на програмите, като всяко действие, планирано или предприето като резултат, се съобщава на всички заинтересовани страни посредством утвърдените информационни канали на БФ.

Чрез редовния мониторинг, преглед и ревизия на учебните планове и програми се постига ефективно обучение, съобразено със съвременните европейски изисквания и постижения. В преразглеждането на

програмите се включват и докторантите чрез обратна връзка в края на всеки курс или дискуссионни срещи с деканското ръководство, а работодателите - по време на формални и неформални работни срещи, фирмени презентации, изложения, форуми и др.

9.1.1.

В БФ учебните програми периодично се актуализират в зависимост от потребностите за промяна, а образователните програми са предмет на постоянен вътрешен и външен мониторинг, в пряка обвързаност с мисията, целите и задачите на академичното образование, формулирани от СУ. Мониторингът на качеството на образователния процес обхваща: качеството и полезността на получаваните от студентите теоретични и практически знания; ролята на преподавателя в учебния процес; ролята на материалната база за ефективността на учебния процес.

Извършваните промени в учебните планове и учебните програми в резултат от мониторинга може да бъдат разделени на две големи групи - структурни и концептуални. Структурните промени са насочени към отстраняване на установени на по-късен етап технически или съдържателни недостатъци, допуснати при създаването на учебния план, или отстраняване на несъответствия с настъпили след утвърждаването на учебния план промени в нормативната база и др. Концептуалните промени са свързани с изменения в изискванията и очакванията на работодателите; установени промени в интереса и нагласите на потенциалните кандидати за обучение; промени в нивото и профила на подготовка на приеманите докторанти и др.

В резултат на редовния мониторинг, осъществяван по отношение на учебната документация в СУ, в периода 2018-2019 год. е инициирана кампания за актуализиране и подобрене на учебните планове и учебните програми в докторските програми на институционално ниво. Целта на тези промени е отразяване на последните изменения в нормативната база и неизменното развитие на научните области. Приетата структура и направените промени дават възможност за по-голяма гъвкавост/мобилност при обучението на докторантите и същевременно водят до повишаване на знанията, уменията и компетенциите на докторантите. През този период, учебните планове и в трите форми на ДП „Генетика“ (редовна, задочна и на самостоятелна подготовка) също са актуализирани и осъвременени съгласно общоприетата подобрена структура. Добавени са и новите направления в ДП „Генетика“ в областта на *геномиката и метагеномиката*, което отразява еволюцията и съвременните проблеми на научните знания.

9.1.2.

Приоритет в развитието на научната област Генетика е приемствеността, предаването на опит и знание, изграждането на научен капацитет чрез усъвършенстване на едноименната докторска програма. Преподавателският състав се стреми към създаване и развиване на нови перспективни направления за работа, като доказателство за това са тематиките в разработваните в момента дисертации.

В рамките на текущия мониторинг, преглед и ревизия за гарантиране на целесъобразността и ефективността на обучението функционират две нива за актуализиране и адаптиране на докторските програми:

1. институционално – основна цел е да се отразят промените в нормативната рамка и в официално приетите документи на СУ. В тази връзка в края на 2018 год., започва кампания за изменение на формата на учебните планове на докторските програми в съответствие с Постановление № 122 за изменение и допълнение на Правилника За Прилагане на Закона за развитието на Академичния Състав в Република България. Като резултат са приети типови форми на нов учебен план за докторски програми в професионално направление 4.3.Биологически науки. С решение на Академически съвет от 24.04.2019 г. са утвърдени новите учебни планове и програми на ДП „Генетика“;

2. в първичното звено – където се прави оценка на съдържанието на учебните програми и те се адаптират регулярно от гледна точка на включване на най-новите постижения на научните изследвания в областта. Учебните програми са преразгледани и осъвременени през същия период както и учебните планове.

Административният контрол по състоянието на учебната документация в Софийския университет се осъществява чрез инспектор отдел Докторанти във БФ; така и от сектор Докторанти на СУ. Съществена част от системата за управление на качеството на СУ е провеждането на регулярни вътрешни одити, чийто обект са различни процеси и дейности. Последният проведен одит проведен в периода 07-10.2020 г. е за проследяване на приетите от Академичен съвет учебни планове и отразяването им в студентската информационна система (СУСИ) за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение за ОКС „Бакалавър, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“, както и внедрени добри практики по факултети. Всички направени препоръки са разгледани на катедрено, факултетно и университетско ниво и се планира вече следващото преразглеждане на учебната документация.

В БФ е създадена практика за непрекъснат мониторинг на учебните планове и програми за всички степени, вкл. ДП, в резултат на което учебните планове се осъвременяват и подобряват. Участието на преподавателите от звеното в научно-образователни проекти повишава тяхната квалификация. Последна актуализация на учебния план на ДП

„Генетика“ е правена през 2019 година. През 2020 и 2022 е направен вътрешен одит на учебната документация в трите образователни степени в БФ.

Резултати от проверката:

9.1.1. БФ осигурява регулярен мониторинг и осъвременяване на ДП и се прилагат различни практики за повишаване на ефективността им спрямо най-съвременни и актуални научни знания и изследвания, което касае учебните планове и програми, нормативните документи и индивидуалните планове. Концептуалните промени са свързани с изменения в изискванията и очакванията на работодателите, установени промени в интереса на потенциалните кандидати за обучение и др.

9.1.2. Прилагат се различни стимулиращи процедури за повишаване на качеството на обучение и научноизследователските дейности на обучаващите се в програмата, както на институционално ниво, така и в първичното звено. Индивидуалните програми на докторантите са динамични и подлежат на своевременно и адекватни промени за адаптирането им при моментните условия. Административният контрол се осъществява както чрез обособени длъжности на ниво факултет (инспектор отдел Докторанти във БФ), така и от сектор Докторанти на СУ.

СТАНДАРТ 10 „ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

Стандартите (ESG) за вътрешно и външно осигуряване на качество на учебната среда се използват като референтен документ за осигуряване на качество в системата на висшето образование от Европейския регистър по осигуряване на качество (EQAR). Те дават насоки за организиране на дейността по контрола и качеството в основните дейности, от които то пряко се влияе, а именно, взаимодействието между преподавателите, докторанти и институционалната среда за обучение.

10.1. СУ осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми

Самооценката е съществена част от системите за управление на качеството в СУ – тя дава възможност периодично да се идентифицират силните и слабите страни, възможностите за подобрения и на тази основа – да се обосноват и внедряват самите подобрения на работата или процеса. Самооценката се прави регулярно чрез анализ на следните критерии: 1) Актуалност и съответствие на докторската програма; 2) Адекватност на програмата и възможностите за реализация на докторантите на пазара на труда; 3) Осигуряване на високо ниво на обучението чрез конкретни условия, на които трябва да отговарят научните ръководители и обучаващата институция; 4) Отчетност, публичност и подкрепа за изпълнението на докторските програми.

За осъществяване на целенасочени дейности по самооценяване на институционално равнище, в СУ „Св. Климент Охридски“ е разработена специална методика за самооценка. Тази методика се основава на два от най-разпознаваемите модели за управление на качеството в организациите – EFQM и CAF, като ги адаптира и конкретизира за нуждите на Университета. Методиката включва въпросник за самооценка на всички най-важни процеси и дейности, групирани в три раздела. Третият раздел е конкретно насочен към оценка на специалност, учебна програма. Методиката за самооценка е обсъдена и приета от Експертния съвет на Центъра по управление на качеството, като предстои нейното приложение към докторските програми в БФ.

Процесът на самооценяване на институционално ниво включва провеждането на планирани вътрешни одити по качеството. Те са част от системата за управление на качеството и са описани като същност в Наръчника по качеството на СУ. През 2020 г. е осъществен вътрешен одит за проследяване на приетите от Академичен съвет учебни планове и отразяването им в студентската информационна система (СУСИ) за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение за ОКС „Бакалавър, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“, както и внедрени добри практики по факултети. При този одит е направена самооценка на институционално ниво и в отделните структурни звена на съответствието на учебната документация и студентската информационна система, като този процес е засегнал и докторските програми в БФ, включително и ДП Генетика. Подробен одит за административното обслужване на ДП към БФ е извършен и през 2022 г.

Процесът на самооценяване на институционално ниво включва провеждането на планирани вътрешни одити по качеството. Вътрешните одити се прилагат във всички основни и обслужващи звена на Университета, като се извършват от независими одитори по отношение на одитираното звено. Според заложеното в Наръчника по качеството, на базата на резултатите от проведените вътрешни одити и констатираните от тях несъответствия, се предвиждат коригиращи действия. За предприемане на подходящи коригиращи действия е разработена писмена процедура „Коригиращи действия“, която задава механизъм за оценка и решаване на възникналите проблеми.

В катедра „Генетика“ веднъж годишно се провежда обсъждане на докторската програма с цел осигуряване на качеството в съответствие с ESG.

10.1.1.

Докторската програма по „Генетика“ с Протокол № 23 от 27.12.2016г от ПКНАОА в професионално направление 4.3. Биологически науки, от област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, на СУ “Св. Климент Охридски“, е акредитирана с обща

оценка 9.52 и срок на валидност 6 години в съответствие с чл. 79(4) от ЗВО. В Акредитационния протокол Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика не е формулирала препоръки.

Резултати от проверката

10.1. В СУ е разработена специална методика за целенасочени дейности по самооценяване на институционално равнище следвайки насоките в моделите за управление на качеството в организациите EFQM и CAF. Процесът на самооценяване включва провеждането на планирани вътрешни одити по качеството. Тук могат да се включат и анкетните проучвания и сред работодатели и докторанти. През 2020 г. е осъществен вътрешен одит за проследяване на приетите учебни планове и отразяването им в студентската информационна система за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. Проведен е и вътрешен одит на Системата за управление на качеството в Биологически факултет през 2022г. като бе констатирано, че БФ е наясно с регламентирания изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“, изпълнява коректно необходимите действия и документира своевременно определените етапи от докторантурата.

10.1.1. Документацията по обучение на докторанти периодично се одитират, като резултатите от одита се анализират на заседания на комисията по качеството към АС, ФС и се докладват на АС. БФ преминава през циклично външно оценяване на качеството на ДП от оторизирани органи на НАОА и МОН. Това е метод за постоянен мониторинг, анализ, изпълнение на дейности за решаване на констатирани проблеми и за оптимизиране на параметрите на образователния процес.

Докторските програми в БФ периодично се акредитират от НАОА.

ДП „Генетика“ е акредитирана от НАОА през 2016 г. за период от 6 години с обща оценка 9.52 без формулирани препоръки.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на представените данни по ДП „Генетика“ е направен SWOT анализ.

Фактори на вътрешната среда	Силни страни	Слаби страни
	1. В СУ е изградена и публично оповестена Система за управление на качеството. Системата функционира за постигане на съизмеримост със стандартите за качество в европейското пространство на висше образование, критериалната система на НАОА и действащото национално	1. Неефективно административно обслужване на докторантите от катедрата и от инспектора от отдел „Докторанти“ в Биологически факултет на СУ.

	<p>законодателство в областта на висшето образование.</p> <p>2. В СУ функционират <i>Комисия по етика и Система за проверка за уникалност и превенция на плагиатство</i>, което осигурява справедлива интелектуална собственост на научните и приложни изследвания.</p> <p>3. ДП „Генетика“ в БФ е разработена съобразно националните приоритетни области на изследване, плана за устойчиво развитие на РБългария. Защитилите докторанти със своите умения и компетенции спомагат за реализирането на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на РБългария в приоритетните научни области като „Здравословен начин на живот и биотехнологии“.</p> <p>4. Обучението на докторантите от ДП „Генетика“ в БФ се осъществява основно от преподаватели с квалификация в областта на ДП. Академичният състав на ДП притежава отличен опит в обучението на докторанти, има изграден международен престиж, доказана разпознаваемост в международната научна общност в пълно съответствие с докторската програма.</p> <p>5. БФ предлага функциониращи Докторантски и Кариерен център с цел успешно реализиране на цялостния жизнен цикъл на докторантите и тяхната реализация.</p> <p>6. Катедра „Генетика“ разполага със съвременна научно-техническа база за своите докторанти. СУ изгражда Научна инфраструктура по клетъчни технологии в биомедицината и Център за компетентност „Чисти технологии за устойчива околна среда – води, отпадъци, енергия за кръгова икономика“, партньор в Център за компетентност „Устойчиво оползотворяване на биоресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти“.</p>	
--	---	--

	6. Завършилите докторанти имат висока публикационна активност, доказана успешна реализация в академичните среди, медико-диагностични центрове и клинични лаборатории.	
Фактори на външната среда	Възможности	Заплахи
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Успешно установени партньорства с национални и международни институции, професионални организации, частния бизнес в областта на биологичните и медицинските науки, което улеснява трансфера на кадри наука-наука, наука-образование и наука-бизнес. 2. Регионална политика, основана на планирано създаване и търсене на специалисти в областта на ДП, която осигурява високо-квалифицирани кадри съобразно нуждите на пазара и региона. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ниски докторантски стипендии спрямо заплащането на специалисти по Генетика в частния сектор (Търсене на специалисти в Медико-диагностични центрове и Клинични лаборатории).

Въз основа на направените констатации ПКПНМИ предлага на Акредитационния съвет да даде право на Биологически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ да провежда обучение по докторска програма „Генетика“ от професионално направление 4.3 Биологически науки.

VI. ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се подобри административното обслужване на докторантите в ДП „Генетика“ от катедрата, както и от инспектора от отдел „Докторанти“ към Биологически факултет на Софийски университет.

*Срок:
постоянен*

Председател на ПКПНМИ:.....
/проф. д-р Мариела Оджакова/